

CYNGOR SIR CEREDIGION

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trosolwg a Chraffu - Cymunedau Ffyniannus
DYDDIAD:	01 Tachwedd 2021
LLEOLIAD:	
TEITL:	Adolygu'r Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Rhoi gwybod i'r Pwyllgor am y gwaith o baratoi Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol a rhoi gwybod i'r Pwyllgor am rwydwaith cynyddol yr Awdurdod Prifffyrdd Lleol o lwybrau a seilwaith Teithio Llesol a fydd yn dod o dan y Cynllun Rheoli Asedau Prifffyrdd (HAMP). Mae hyn yn debygol o fod â goblygiadau o ran adnoddau ychwanegol i alluogi'r gwaith cynnal a chadw parhaus.
RHESWM PAM BOD Y PWYLLGOR CRAFFU WEDI GOFYN AM Y WYBODAETH:	<p>I adolygu a chymeradwyo'r Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol yng Ngheredigion cyn eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru yn niwedd mis Rhagfyr 2021.</p> <p>Daw'r ymgynghoriad cyhoeddus i ben ar 19 Tachwedd 2021 ac adolygir sylwadau'r cyhoedd a gwneir diwygiadau posib i'r map drafft cyn ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru.</p>

CEFNDIR:

Roedd darpariaethau gweithredol Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 wedi dod i rym ar 25 Medi 2014. Roedd y Ddeddf yn rhoi nifer o ddyletswydd statudol ar Gyngor Sir Ceredigion gan gynnwys:

- Paratoi mapiau presennol y rhwydwaith (Rhan 3 o'r Ddeddf);
- Paratoi mapiau rhwydwaith integredig (Rhan 4 o'r Ddeddf);
- Sicrhau bod llwybrau teithio llesol yn gwella yn barhaus;
- Adrodd yn flynyddol i Lywodraeth Cymru.

Mae Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013 yn diffinio 'teithio llesol' fel '*taith a wneir i weithle neu sefydliad addysgol, neu oddi yno, neu er mwyn defnyddio gwasanaethau neu gyfleusterau iechyd neu hamdden neu wasanaethau neu gyfleusterau eraill*'.

Gall teithio llesol chwarae rhan bwysig wrth gefnogi cynlluniau ac amcanion polisi allweddol Llywodraeth Cymru a'r Cyngor Sir, gan gynnwys datblygu economaidd, iechyd a lles, cynlluniau defnydd tir, cydraddoldeb, ansawdd aer a lleihau carbon.

Cymeradwyodd y Gweinidog Fapiau Llwybrau Presennol Ceredigion ym mis Awst 2016 a chafodd y Mapiau Rhwydwaith Integredig cyntaf gymeradwyaeth y Gweinidog ym mis Chwefror 2017. Mae'r mapiau hyn ar gael ar wefan y Cyngor Sir i'r cyhoedd eu gweld: <https://www.ceredigion.gov.uk/preswylwr/teithio-ffyrdd-a-pharcio/teithio-llesol/>

Mae'n ofniad statudol fod rhifyn nesaf y Map Rhwydwaith Integredig (a elwir bellach yn Fap Rhwydwaith Teithio Llesol sy'n dangos 'Llwybrau'r Dyfodol') - ynghyd â Mapiau Llwybrau Presennol diweddaedig - yn cael eu cyflwyno gan yr awdurdodau lleol dair blynedd ar ôl y rhifyn blaenorol. Y dyddiad cyflwyno diwygiedig yw **31 Rhagfyr 2021**. Mae hon yn broses adolygu sy'n digwydd bob tair blynedd, fel y nodir yn y Ddeddf.

Bydd yr Aelodau'n ymwybodol fod Llywodraeth Cymru, o dan ddarpariaethau'r Ddeddf, wedi pennu tair ardal yng Ngheredigion fel 'Ardaloedd Dynodedig' ar gyfer teithio llesol - sef: **Aberystwyth, Aberteifi a Llanbedr Pont Steffan.**

Roedd Llywodraeth Cymru wedi llunio'r dogfennau a'r canllawiau canlynol ar gyfer awdurdodau lleol pan fyddant yn cynllunio a chyflawni gwelliannau teithio llesol:

- Canllawiau Statudol ar gyfer Cyflawni Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013; a
- Canllawiau Dylunio Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013.

Mae'r ddwy ddogfen hyn bellach wedi'u disodli – ar 16 Gorffennaf 2021 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ddogfen ddiwygiedig 'Canllawiau'r Ddeddf Teithio Llesol':

[Canllawiau'r Ddeddf Teithio Llesol \(llyw.cymru\)](#)

Cynllunio a Chyflawni Cynlluniau Teithio Llesol yng Ngheredigion

Mae'r gwaith o ddatblygu ac adeiladu'r rhan fwyaf o gynlluniau seilwaith teithio llesol yng Ngheredigion yn cael ei ariannu bron yn gyfan gwbl yn sgil ceisiadau am grantiau cyfalaf Llywodraeth Cymru, o'r Gronfa Teithio Llesol yn bennaf ac i raddau llai, o'r grant Llwybrau Diogel mewn Cymunedau.

Nid yw Llywodraeth Cymru yn clustnodi cymorth cyllid refeniw ar gyfer cynnal a chadw seilwaith newydd - mae'n amod wrth dderbyn arian grant cyfalaf fod y Cyngor Sir yn dod yn gyfrifol am unrhyw gostau cynnal a chadw yn y dyfodol sy'n amlwg â goblygiadau ar gyfer cyllidebau gwasanaethau.

Mae pob cais am arian grant cyfalaf ar gyfer cynlluniau teithio llesol yn rhan o broses ymgeisio gystadleuol. Mae'r broses yn ddibynnol ar ganllawiau ymgeisio a phroses asesu Llywodraeth Cymru sy'n defnyddio matrices sgorio ar gyfer gwahanol feini prawf.

Felly, yn achos llwybrau newydd at ddibenion hamdden yn bennaf a llwybrau y tu allan i'r tair ardal ddynodedig a'r dalgyloch teithio llesol, mae'n debygol y byddant yn aflwyddiannus ac na fyddant yn denu cyllid.

Yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf, bu mwy o ddisgwyliad gan Weinidogion fod cynlluniau'n darparu teithio llesol sylweddol er mwyn newid dulliau teithio yn sylweddol i ffwrdd oddi wrth ddefnyddio ceir.

Mae hyn yn her sylweddol i awdurdodau lleol gwledig sydd â phoblogaeth denau, fel Ceredigion, o ran gallu arddangos y niferoedd uchel sy'n ofynnol, yn ôl pob golwg. Gallai hyn effeithio ar lwyddiant ceisiadau am grantiau teithio llesol.

Felly, er mwyn bodloni'r ddyletswydd statudol i ddangos gwelliant parhaus, efallai y bydd angen defnyddio cyllidebau cyfalaf y Cyngor Sir i ychwanegu at yr arian grant allanol yn y dyfodol.

Rhaid i'r gwaith o ddylunio ac adeiladu seilwaith teithio llesol newydd gydymffurfio â Chanllawiau Dylunio Teithio Llesol Llywodraeth Cymru.

Mae goblygiadau i hyn o ran safonau llwybrau troed lletach ac ailneilltuo rhan o'r ffyrdd i gerddwyr, defnyddwyr cerbydau symudedd a beicwyr. Hefyd o ran safonau llwybrau / lonydd beicio lletach a ddefnyddir ar y cyd ac a fydd yn gorfod mynd â rhagor o dir.

Yn ogystal, dylanwadir ar y gallu i gyflawni cynllun (gan gynnwys y costau) fesul lleoliad gan ystyriaethau diogelwch, gofynion newydd y Corff Cymeradwyo Systemau Draenio Cynaliadwy a mesurau lliniaru amgylcheddol a bioamrywiol.

Adroddir ar y gwaith o fonitro'r cynllun teithio llesol i Lywodraeth Cymru yn flynyddol a'i gyhoeddi ar wefan y Cyngor Sir: <https://www.ceredigion.gov.uk/preswylwr/teithio-ffyrdd-a-pharcio/teithio-llesol/>

Mae hyn yn cysylltu'n glir ag Amcan 4 y Cynllun Busnes Lefel 3 drafft sydd ynghlwm – Gwneud y mwyaf o arian allanol ar gyfer Teithio Llesol, Adnewyddu Trafnidiaeth Leol a Phriffyrdd (Cyf: CS1, CS4, G1-G4) gan roi sylw i wneud hyn yn gynaliadwy.

Ailgyflwyno Mapiau Llwybrau

Yn y Flwyddyn Ariannol flaenorol, dyfarnwyd £200,000 i'r Cyngor Sir gan Lywodraeth Cymru fel Dyraniad Craidd o'r Gronfa Teithio Llesol i alluogi gwaith datblygu a dylunio, caffael tir a mân waith.

Mae cyfran o'r Dyraniad Craidd hwn o'r Gronfa Teithio Llesol wedi'i gyfeirio i fodloni'r gofyniad i baratoi a chyflwyno'r Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol. Mae'r broses yn gofyn am adolygu ac archwilio'r llwybrau presennol ac ymgysylltu â'r cyhoedd a rhanddeiliaid i ddatblygu llwybrau newydd neu llwybrau gwell. I'r perwyl hwn, roedd y Cyngor wedi caffael Sustrans i gynorthwyo gyda'r gweithgarwch.

Datblygwyd Cynllun Ymgysylltu â Rhanddeiliaid i barchu'r egwyddor o fod yn gynhwysol ac yn unol â'r polisi a'r canllawiau corfforaethol. Cyflwynwyd hwn i Lywodraeth Cymru ddiwedd Awst

2020.

Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi y dylai pob awdurdod lleol yng Nghymru ddefnyddio'r dull mapio 'Commonplace' ar gyfer y gwaith o ymgysylltu â'r gymuned.

Mae'r broses ymgysylltu ac ymgynghori yn gyfle i dynnu sylw at anawsterau a rhwystrau rhag gwneud teithiau llesol a hefyd i nodi llwybrau teithio llesol newydd posib y gellid eu hychwanegu at fap 'Llwybrau'r Dyfodol' Ceredigion.

Roedd cam cyntaf yr ymgynghoriad ar y Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol yng Ngheredigion wedi rhedeg am chwe wythnos rhwng 26 Tachwedd 2020 a 6 Ionawr 2021 ac roedd ar gael drwy'r platfform ymgysylltu ar-lein Commonplace. Yn yr ymgynghoriad, roedd:

- 675 o bobl wedi cymryd rhan,
- 2663 o ymweliadau unigol,
- 505 o sylwadau unigol,
- 1619 wedi cytuno â sylwadau a wnaed eisoes.

Roedd ail gam yr ymgynghoriad yn ceisio am adborth gan y cyhoedd ar fap drafft y Rhwydwaith Teithio Llesol arfaethedig. Cafodd yr ail gam lai o ymatebion ond bu ymgysylltu sylweddol o hyd. Unwaith eto, roedd ymgynghoriad Cam 2 ar gael drwy Commonplace ac roedd ar-lein am dair wythnos rhwng 3 a 22 Mawrth 2021. Yn yr ymgynghoriad, roedd:

- 328 o bobl wedi cymryd rhan,
- 1533 o ymweliadau unigol,
- 273 o sylwadau unigol,
- 716 wedi cytuno â sylwadau a wnaed eisoes.

Rhoddwyd gwybod i'r Aelodau Lleol i gyd am yr ymgynghoriadau uchod drwy Swyddfa'r Wasg Ceredigion a hefyd drwy e-bost oddi wrth Sustrans. Cawsant wahoddiad i gyfrannu i'r ymgynghoriad.

Heb ddiystyru cyfraniadau dilys a defnyddiol, mae'r swyddogion yn ymwybodol y bydd disgwyliadau uchel yn sgil y broses o ymgysylltu â'r cyhoedd ac y bydd angen ffocysu'r cyfraniadau a rheoli'r disgwyliadau hyn.

Dechreuodd y cyfnod ymgynghori cyhoeddus statudol o 12 wythnos o hyd ar 27.08.2021 a bydd yn cau ar 19.11.2021: <https://ceredigion3.commonplace.is/>

Trefnwyd y dyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol yn wreiddiol ar gyfer 27 Chwefror 2021. Ond, ar 30 Ebrill 2020, ysgrifennodd y Dirprwy Weinidog at yr awdurdodau lleol i'w hysbysu am y dyddiad cyflwyno newydd, sef 30 Medi 2021. Roedd hyn oherwydd yr oedi a achoswyd ar y cyd gan bandemig Covid-19, yr etholiadau a'r gwaith o gyflwyno Platfform Mapio Teithio Llesol newydd Llywodraeth Cymru.

Ar 14 Hydref 2020 ysgrifennodd y Dirprwy Weinidog i hysbysu awdurdodau lleol fod y dyddiad

cyflwyno wedi newid eto, i 31 Rhagfyr 2021, fel bod modd ymgysylltu'n effeithiol o ystyried effeithiau parhaus Covid-19 a'r trefniadau ar gyfer etholiadau'r Senedd ym mis Mai 2021.

LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL:	A wnaed Asesiad Effaith Integredig? Os naddo, nodwch pam	Naddo. Nid oes bwriad newid y gwasanaethau a ddarperir yn sgil y gweithgarwch hwn.
	Crynodeb:	
	Hirdymor:	Ddim yn berthnasol
	Integreiddio:	Ddim yn berthnasol
	Cydweithio:	Ddim yn berthnasol
	Cynnwys:	Ddim yn berthnasol
	Atal:	Ddim yn berthnasol

ARGYMHELLIAD:

Gofynnir i'r Pwyllgor argymhell bod y Cabinet yn gymeradwyo'r adolygiad o'r Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol a'r cyfrifoldebau ychwanegol dros Reoli Asedau a'r rhwydwaith Priffyrdd yn y dyfodol mewn perthynas â'r ddarpariaeth Teithio Llesol.

Y RHESWM AM YR ARGYMHELLIAD:

I alluogi dyletswyddau statudol y Cyngor o dan Ddeddf Teithio Llesol (Cymru).

Enw Cyswllt:	Steve Hallows
Swydd:	Rheolwr Gwasanaeth – Datblygu Priffyrdd
Dyddiad yr adroddiad:	04.11.21
Acronymau:	Mapiau Rhwydwaith Teithio Llesol (ATNM yn Saesneg) Cynllun Rheoli Asedau Priffyrdd (HAMP yn Saesneg) Map Rhwydwaith Integredig (INM yn Saesneg)
Atodiadau:	1. Llythyr dyddiedig 14 Hydref 2020 oddi wrth y Dirprwy Weinidog. 2. Cyfarwyddyd sy'n diwygio'r amserlen ar gyfer cyflwyno Mapiau Rhwydwaith Integredig a mapiau llwybrau presennol. 3. Trosolwg o'r Anawsterau Cynnal a Chadw 4. Adroddiad Sustrans.